

АНАЛІЗ ВИДІВ ПІДВИЩЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ ФАХОВОГО КОЛЕДЖУ НФаУ В УМОВАХ ВИКЛИКІВ СУЧАСНОСТІ

Інна Коломієць, Тіна Прокопенко, Ольга Гейко

Фаховий коледж Національного фармацевтичного університету

Підвищення професійної компетентності для педагогічних працівників визначається як специфікою професії, так і законодавчо. У професійному плані це пов'язано з масштабними змінами сучасного світу, які вимагають безперервного навчання фахівців, їх підготовки і перепідготовки з метою оновлення знань, модернізації умінь, вдосконалення навичок [1]. Для успішного виконання професійних функцій, педагог повинен характеризуватися певним комплексом компетентностей.

Останнім часом змінився підхід до підвищення професійної компетентності педагогічного працівника. Згідно з Постановою КМУ № 800 від 21.08.2019 (із змінами, відповідно до Постанови КМУ №1133 від 27.12.2019 р.), «Деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників», педагогічні працівники зобов'язані щорічно підвищувати педагогічну майстерність, а загальний сукупний обсяг годин впродовж 5 років для педагогічних працівників закладів фахової передвищої освіти повинен складати не менше 120 годин [2]. Тим самим реалізується один з основних принципів ЮНЕСКО: «Навчання протягом життя». При цьому викладачі не обмежені у виборі видів, форм, напрямів підвищення кваліфікації, які можна використати у поглибленні власних професійних компетентностей.

Серед основних напрямів підвищення кваліфікації можна виділити:

- розвиток професійних компетентностей: знання навчального предмета, фахових методик, технологій;

- використання інформаційно-комунікативних та цифрових технологій в освітньому процесі, включаючи електронне навчання, інформаційну та кібернетичну безпеку;
- мовленнєва, цифрова, комунікаційна, інклюзивна, емоційно-етична компетентність;
- формування професійних компетентностей галузевого спрямування, опанування новітніми виробничими технологіями, ознайомлення із сучасним устаткуванням, обладнанням, технікою, станом і тенденціями розвитку галузі економіки, підприємства, організації та установи, вимогами до рівня кваліфікації працівників за відповідними професіями. [3]

Свої корективи внесли Пандемія COVID-19 та карантин, які змусили заклади освіти змінити стратегію надання освітніх послуг й вимушено перевести освітній процес у онлайн-формат. Практично перед усіма педагогічними працівниками постала негайна необхідність опанувати новітні цифрові технології. Адже зрозуміло, що заняття онлайн і традиційні заняття суттєво відрізняються. Необхідні нові технології, нові прийоми донесення навчальної інформації до студента під час занять, організації його самостійної роботи, контроль досягнень здобувачів освіти, відтворення зворотного зв'язку з ними.

Педагогічним працівникам Фахового коледжу Національного фармацевтичного університету прийшлося швидко адаптуватись до нових реалій. Серед усіх напрямів найзатребуванішим стає розвиток інформаційно-комунікативної компетентності. Самоосвітня діяльність педагогічних працівників у цей час в основному направлена на ознайомлення та впровадження в освітню діяльність технологій дистанційного навчання.

Аналіз даних результатів самоосвіти педагогічних працівників коледжу в умовах карантину за II семестр 2019-2020 н.р. свідчить: всього за період з березня по червень, викладачі взяли участь у 252 заходах (вебінарах, он-лайн курсах, займались самоосвітою за допомогою YouTube –каналу тощо). Максимальна кількість участі у різних он-лайн заходах приходить на

березень (41,7%), квітень (34,1%) та травень (21%). Найбільш затребуваними виявилися освітні платформи: «На Урок», “Всеосвіта”, «Академії цифрового розвитку», «Prometheus», «Дія. Міністерство цифрової трансформації України».

Слід зазначити, що в пріоритеті у педагогічних працівників було отримання необхідної кількості годин підвищення кваліфікації, а розуміння необхідності забезпечити якісне навчання в умовах карантину. Результатом активної роботи над «цифровим» самовдосконаленням стало впровадження в освітній процес технологій дистанційного навчання: відео-конференції на платформі ZOOM для проведення занять, консультацій, створення аудіо-презентацій за допомогою програм o-Cam та Bandicam, наповнення навчально-методичним контентом Google-класів, створення засобів поточного та підсумкового контролю за допомогою Google форм, Test Pad, Wizer.me, розміщення навчально-методичних матеріалів на персональних сайтах педагогічних працівників.

Звертаємо увагу на те, що, якщо на початку карантину (II семестр 2019-2020 н.р.) підвищення цифрової компетентності педагогічних працівників було викликане необхідністю забезпечити безперервний якісний освітній процес на основі дистанційних технологій, то у новому 2020-2021 н.р. основним напрямком самоосвіти викладачів стає урізноманітнення форм і методів дистанційних технологій для найкращого донесення інформації до здобувачів освіти, формування практичних компетентностей, діагностики знань та умінь, організації самостійного опрацювання навчального матеріалу для конкретної навчальної дисципліни. Викладачі продовжують активне навчання на різноманітних освітніх платформах, беруть участь у вебінарах та конференціях, опановують нові технології за допомогою YouTube –каналу тощо. Кожний педагогічний працівник тепер має можливість підбирати та створювати навчально-методичний контент на підставі саме тих сервісів, які більше підходять до конкретної навчальної дисципліни. Створюються інтерактивні презентації на хмарному сервісі Prezi, інтерактивні плакати за допомогою онлайн-сервісу ThingLink, використовуються інтерактивні дошки Padlett, все

більше застосовуються можливості LearningApps.org та багатьох інших онлайн-сервісів.

Отже, якщо на початку карантину (навесні 2020 року) спостерігалось таке «шокове» опанування цифровими технологіями, яке носило дещо сумбурний характер, то на даному етапі вже можна говорити про певну системність та логічність самоосвіти педагогічних працівників з метою підвищення інформаційно-комунікативної компетентності.

У цілому цифрова компетентність педагога передбачає його здатність та вміння на високому професійному рівні використовувати електронні освітні ресурси з метою пошуку, логічного відбору, систематизації, використання навчального матеріалу та організації результативного освітнього процесу.[4]

Безумовно, самоосвіта педагогічних працівників коледжу – не єдина форма підвищення професійної майстерності. Викладачі, згідно з планом, навчалися дистанційно на курсах підвищення кваліфікації в Інституті підвищення кваліфікації спеціалістів фармації Національного фармацевтичного університету (ІПКСФ НФаУ) та Харківської академії післядипломної освіти, проходили он-лайн стажування на кафедрах Національного фармацевтичного університету, брали участь у Міжнародних та Всеукраїнських дистанційних конференціях. У 2020-2021 н.р. педагогічні працівники коледжу продовжують активну роботу над підвищенням професійного рівня. Складений індивідуальний план для кожного викладача. Цього року в коледжі планується впровадити навчальне середовище Moodle. Тому представники від кожної циклової комісії пройшли навчання на курсах тьютерів цієї навчальної платформи в ІПКСФ НФаУ.

Отже, проведене дослідження показало, що підвищення цифрової компетентності викладачів коледжу за останній рік відбувалось стрімко в два етапи:

- 1) кількісний – накопичення інформації щодо методів та технологій дистанційного навчання та можливості впровадження їх в освітній процес;

2) якісний – розробка якісного контенту на основі опанованих дистанційних технологій та їх використання.

Плануємо продовжити моніторинг видів підвищення цифрової компетентності викладачів.

Адже, основна мета постійного підвищення кваліфікації педагогічних працівників – забезпечення якості освіти через їх професійний розвиток, удосконалення існуючих та набуття нових професійних компетентностей, в тому числі і інформаційно-комунікативної компетентності.

ПЕРЕЛІК ДЖЕРЕЛ ІНФОРМАЦІЇ

1. Белікова Н.О. Особливості підвищення кваліфікації вчителів фізичної культури в умовах карантинних заходів / Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова Випуск 3 (123) 2020 Режим доступу: <file:///D:/Загрузки/94-Текст%20статті-182-1-10-20200814.pdf>

2. Постанова Кабінету Міністрів України від 21.08.2019 р. № 800 «Деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників». – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/800>

3. Можливості для вчителів 2020: підвищення кваліфікації [Електронний ресурс] // МОН. – 2020. – Режим доступу до ресурсу: <https://nus.org.ua/wp-content/uploads/2020/01/kvalifikatsii.pdf>.

4. Карташова Л.А., Бахмат Н.В., Пліш І.В. Розвиток цифрової компетентності педагога в інформаційно-освітньому середовищі закладу загальної середньої освіти // Інформаційні технології і засоби навчання, 2018, Том 68, №6 стр. 193-205. Режим доступу до ресурсу: https://www.researchgate.net/publication/331334221_Rozvitok_cifrovoi_kompetentnosti_pedagoga_v_informacijno-osvitnomu_seredovisi_zakladu_zagalnoi_serednoi_osviti